

La revoluziun en Russia e la Svizra

Ina exposiziun el Museum naziunal

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ L'exposiziun «1917 Revolution. Russland und die Schweiz» en il Museum naziunal a Turitg fa attent ad in temp turbulent ed a la gronda midada politica en Russia. Era la Svizra è stada involvada.

L'onn 1917 – cura che è rutta ora la revoluziun en Russia – vivan là var 20 000 Svizzers. Els fan il pur, dattan scola, dirigian interpresas. En Svizra viva da quest temp in grad dumber dad umens e dunnas da la Russia. Els apprezzieschan la gronda libertad da la pressa e da las activtads politicas en noss pajais. A l'Universitad da Geneva studegia in considerabal dumber da giuvnas e da giuvens, principalmain pervia dal linguatg franzos che valeva da lez temp sco lingua universal, e lingua diplomatica. Las dunnas eran sclausas d'in studi universitar en Russia e profitavan da las libertads da studi en Svizra. Da talas libertads profitavan er umens da la politica, tranter auter Lenin che preparava ensemen cun ina gruppa da la medema pasta a Geneva, a Turitg ed a Berna la revoluziun en Russia. En Russia faschevan da lez temp 80 procent da la populaziun il pur. Ina gronda part dal pievel piteva da la fom. La situaziun sociala en Russia era caracterisada d'ina immensa discrepanza tranter il pievel cumin ed il sistem zaristic sut Nicolaus II.

L'industrialisaziun en Russia

Vers la fin dal 19avel tschientaner cumenza en Russia l'industrialisaziun. Ina part dals lavurers emigrescha en las grondas citads e sto lavurar sut relaziuns miserablas. Quella situaziun prepara la basa per ina revolta. Lenin e ses cumpogns preparan a Zimmerwald sper Berna la fin da l'Emprima Guerra mundiala e la revoluziun en Russia. Cun agid dal socialist svizzer, Fritz Platten, retuorna Lenin enavos a Petrograd e procloma il mais d'october 1917 la revoluziun. Ils communists

Placat da l'exposiziun actuala en il Museum naziunal a Turitg.

surpiglian il guvern en Russia. Il Zar sto fugir e la flavla regenza sto abdicar. Lenin miera l'onn 1924 e Stalin al suonda. Stalin introducescha l'economia planisada en il ciclus da mintgamai tschintg onns. Ils lavurers ston producir sut in grond sforz, l'economia fa dentant progress. Sut ses domini ha pers la vita in pli grond dumber da personas che durant la guerra mundiala 1914–1918, han confermà docentas d'istorgia a chaschun da la conferenza da pressa dad ier a Turitg.

Activitad politica en Svizra

L'industrialisaziun fa er en Svizra gronds pass. Il dumber da lavurers s'augmenta. Las cundiziuns en las fabricas dattan da sa lamentar. Bleras famiglias vivan en pupira, la finala vegn proclamà l'onn 1918 la chauma generala. Il medem di sto la misisiun sovietica bandunar la Svizra, quai che ha consequenzas sin il parchet diplomatic.

La Svizra interrompa las relaziuns diplomaticas cun la Russia fin l'onn 1946. Cun la chauma generala reussescha quai als socialists d'introducìr l'emna da 48 uras e l'elecziun en il cussegl naziunal tenor il pricip da proporz. Durant ils onns che suondan pon ils socialists recaltgar il pli grond dumber da vuschs en Svizra.

Ina oraifra survista

L'exposiziun «100 onns revoluziun en Russia e la Svizra» en il Museum naziunal a Turitg dat ina oraifra survista da la situaziun politica e culturala da lez temp. L'exposiziun è vegnida realisada en cooperaziun cun il Museum istoric da Berlin. Per las scolas han ils organisaturs preparà ina puschida fitg specifica tut tenor il stgalim da furmaziun. Las Viafiers federalas offran in «RailAway-Kombi» cun 10% reduziun.

Dapli sut: www.landesmuseum.ch